

1 Timotheüs 2: 8-15

In het voorgaande gedeelte hebben we gezien hoe Paulus het belang van gebed benadrukt. Hij roept op te bidden voor àlle mensen, omdat God wil dat àlle mensen behouden worden. Nu gaat Paulus verder met het onderwijs over bidden. Hij gaat iets zeggen over de mensen die dat gebed uitvoeren en over de manier waarop ze moeten bidden.

In de eerste plaats worden de mannen genoemd. *Ik wil dat de mannen op iedere plaats bidden met opheffing van heilige handen, zonder toorn en twist.* Bij dat bidden hoeft niet alleen gedacht te worden aan de samenkomsten in de gemeente en ook niet uitsluitend aan degene die voorgaat in gebed. Elk gebed valt eronder, ongeacht of het in publiek wordt uitgesproken of in huiselijke kring, in stilte of hardop. In de gemeenten die Paulus gesticht heeft was het niet ongebruikelijk dat tijdens de samenkomsten zowel door mannen als vrouwen uit de gemeente een gebed werd uitgesproken (vgl. 1 Kor.11:5). Het was echt niet alleen de voorganger of een ambtsdrager die bad, iedereen kon daar actief aan deelnemen. Maar zegt Paulus nu, er is wel een voorwaarde aan verbonden. Het moet met opheffing van heilige handen gebeuren. Het opheffen van de handen was een van de mogelijke gebedshoudingen. Natuurlijk is dat opheffen van handen geen voorwaarde voor een waarachtig gebed. Het is geen voorschrift. Als Paulus bijvoorbeeld bidt met de oudsten uit Efeze op het strand van Milete wordt er geknield gebeden. Ook dat is geen voorschrift om te knielen. Er is niets tegen knielen en er is ook niets tegen het opheffen van handen, of zoals wij kennen, de ogen te sluiten en de handen te vouwen. De ene gebedshouding is niet beter dan de ander. Gebedshoudingen zijn vaak tijd- en cultuurgebonden. Waar het hier in het bidden omgaat is dat de handen die opgeheven worden heilig zijn. En dat geldt voor ons niet minder. De Here God kan niet luisteren naar gebeden van mensen die bewust in zonde leven. Wie bijvoorbeeld in een conflict leeft kan misschien prachtige gebeden uitspreken, maar zijn zonden staan de verhoring van het gebed in de weg. Bidden moet zonder toorn en twist gebeuren. Als je je gave naar het altaar brengt, zegt Jezus, en je herinnert je daar dat je broeder (of zuster) iets tegen je heeft, ga dan heen en verzoen je eerst met hem en kom terug om te offeren (Matt.5:23). Een gebed in een sfeer van boosheid en ruzie bereikt God niet. En dat geldt zowel voor de gebeden van mannen als vrouwen.

Na de instructies voor de mannen volgen er ook instructies voor de vrouwen. Omdat de HSV met een nieuwe perikoop begint krijg je de indruk dat er een nieuw onderwerp behandeld gaat worden, maar het gaat nog steeds over bidden.

Nu over de vraag hoe de vrouwen bidden. Nog iets specifieker, hoe getrouwde vrouwen bidden.

In de tijd van het Nieuwe Testament was de positie van vrouwen uitermate slecht. De vrouw werd rondit als minderwaardig beschouwd. Joodse mannen baden dagelijks: ik dank U dat U me niet als vrouw geschapen hebt. In zo'n wereld kwam Paulus met het evangelie dat in Christus geen slaaf en geen vrij is, geen mannelijk of vrouwelijk (Gal. 3:28). Tegenover God heeft de man geen streepje voor op de vrouw. Niet dat er geen verschillen zijn tussen man en vrouw, natuurlijk zijn die er, maar die verschillen mogen niet dienen als basis voor discriminatie of onderdrukking van de vrouw.

Maar die boodschap van Paulus van gelijkwaardigheid kon maar zo bewerken dat het door vrouwen als een wapen werd gebruikt om de verbetering van de positie van de vrouw af te dwingen. En daar wil Paulus niets van weten. Hij wil niet dat vrouwen op de revolutie-tour gaan in hun gezinnen of in de gemeente. Vanuit dat oogpunt moeten deze verzen gelezen worden. Ga het gelijkwaardig zijn aan je man nu niet gebruiken om je op te dirken. Geen dure sieraden en geen overdreven opvallende haardracht. Dan vestig je de aandacht op jezelf en daar is het gebed niet voor bedoeld. Vrouwen in de gemeente moeten niet zichzelf in het middelpunt zetten, maar kunnen beter opvallen door het doen van goede werken.

Vervolgens zegt Paulus dat vrouwen zich in onderworpenheid moeten laten onderwijzen. Wat bedoelt hij? In de eerste plaats zegt hij dus dat vrouwen onderwezen mogen worden. We moeten beseffen dat dit revolutionair was in die tijd. Joodse rabbi's waren van mening dat vrouwen geen onderwijs in de Thora moesten ontvangen. Een uitspraak in die tijd was dat het beter was om de Thora te verbranden, dan dat de woorden aan een vrouw overgeleverd zouden worden.

Paulus wil daar niets van weten. Ook vrouwen zijn discipelen van Jezus en mogen onderwezen worden in Gods woord. Maar ze moeten dat wel met een nederige houding doen. Christenvrouwen hoeven naar buiten toe niet bekend te staan als bazig tegenover hun mannen. Dat zou het Evangelie geen goed doen. En dat gaat ook nog eens tegen de scheppingsorde in. Paulus is best gecharmeerd van mondige vrouwen, maar niet van bazige vrouwen. De man is het hoofd van de vrouw. In de Efezebrief leert Paulus overigens dat de man die rol niet heersend maar dienend

moet vervullen. Dat mannen heersen in het huwelijk is een gevolg van de zondeval (Gen.3:16) en geen gebod van God.

Paulus gaat nog even verder. Hij staat niet toe dat de vrouw haar man onderwijst. Het gaat nog steeds over getrouwde vrouwen ten opzichte van hun eigen mannen. Het gaat niet om een verbod te onderwijzen voor vrouwen in het algemeen. In Titus 2:3 zegt Paulus namelijk dat oude vrouwen onderricht moeten geven aan de jonge vrouwen. Daar wordt dus wel door vrouwen onderwijs gegeven.

Het gaat om getrouwde vrouwen die hun mannen niet de wet moeten gaan voorschrijven. Daar gaat het om in dit gedeelte. De vrouw en de man moeten elkaar aanvullen en zijn geen concurrenten van elkaar. Waar mannen en vrouwen rivalen van elkaar worden is Gods scheppingsorde ontwricht. In onze doorgeslagen tijd van emancipatie mag dat ook gezegd worden. Man en vrouw zijn zeker gelijkwaardig maar niet gelijkaardig. Dat vrouwen hun talenten ontwikkelen is de winst van de emancipatie beweging geweest. Maar de ontkenning van wat mannelijk of vrouwelijk is lijkt me doorgeslagen. De vrouw is immers zo geschapen dat ze kinderen kan ontvangen. In het gezin is een man die mogelijkheid niet gegeven. Paulus bedoelt te zeggen dat het onderscheid tussen man en vrouw niet weggepoetst moet worden, maar gekoesterd. God heeft mannen en vrouwen aan elkaar gegeven om elkaar aan te vullen. Ze kunnen elkaar niet missen, de man kan niet zonder zijn vrouw, de vrouw kan niet zonder de man. Als mannen en vrouwen complementair zijn aan elkaar eren ze God die hen zo heeft geschapen. En die wederzijdse dienstbaarheid mag het huwelijks- en gemeentelven typeren, toen en nu!

AMEN